

Motion till riksdagen

1989/90:Jo915

av Bo Finnkvist och Leo Persson (båda s)

Vissa översvämningsskador

I samband med stora översvämningar uppkommer ibland skador på egendom av olika slag. Dammar brister, vägar förstörs, källarvåningar översvämmas och hela byggnader raseras, eller flyter bort, för att nämna några exempel. I en del fall har också hela industrier raserats. Kraftbolagen som äger vattenregleringsrätten är ofta ovilliga att diskutera ersättningar till dem som drabbas ekonomiskt, trots att vattenkraftproduktion är mycket lönsam och mycket väl skulle tala denna lilla palaga.

I allmänhet är det samhällets olika instanser som får gå in och täcka de ekonomiska skadorna, reparera vägar och broar eller återuppbygga en raserad industri, som i de flesta fall är mycket viktig ur regional synpunkt. Privatpersoner som drabbas har ytterst små möjligheter att få rimlig ersättning för skadad eller förlorad egendom. De försäkringar som numera är möjliga att teckna mot denna typ av skador har också, i den mån denna möjlighet utnyttjas, mycket höga självrisker.

Privatpersoner drabbas ofta hårt ekonomiskt utan att de har möjlighet att få ersättning.

En nu aktuell fråga i Värmland kan tjäna som exempel:

Under hösten 1987 drabbades de som bor utmed Klarälven i Värmland av ytterligare en stor översvämning. Skadeanspråken är nu summerade och eventuell ersättning från staten är också slutreglerad. Slutresultatet blev följande: Av anmälda skador på ett belopp som uppgick till 4,8 milj. kr. utgick ersättning på 660 000 kr., ca 12 % av skadebeloppet ersattes. Detta innebär att de som bor och verkar inom det översvämmade området fick stå för ca 90 % av kostnaden. Detta förhållande är inte rimligt. Det orättvisa förhållandet inom detta område bidrar också till att skapa en negativ inställning till vattenkraftproduktion. I samband med de aviserade prishöjningarna på elkraft skulle det gå att avsätta en liten del av dessa för att lösa denna även för kraftindustrin angelägna fråga.

Det skulle gå att konstruera en fond som täcker denna typ av skador, som finansieras och även eventuellt förvaltas av kraftindustrin. En sådan fond skulle inte påverka vattenkraftproduktionens vinster märkbart om den blir rikstäckande, men den skulle vara av mycket stort värde för de drabbade. Den nu rådande ordningen är inte rimlig. Privatpersoner och samhället, i olika former, får täcka kostnaderna när de uppstår, medan de som gör de stora vinsterna inte drabbas alls.

Regeringen bör ta upp förhandlingar med de vattenkraftproducerande företagen om inrättandet av en riksomfattande fond som ersätter översvämningsskador efter reglerade vattendrag, med en generös tillämpning. I andra hand bör lagstiftning aktualiseras.

Mot. 1989/90
Jo915

Denna typ av skadereglering bör också vara ett villkor vid omprövning av gamla vattendomar och fastställande av nya.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ersättning för skador i samband med översvämningar efter reglerade vattendrag.

Stockholm den 23 januari 1990

Bo Finnkvist (s)

Leo Persson (s)